

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ
У ТРЕТЬОМУ ТИСЯЧОЛІТТІ**

**МАТЕРІАЛИ
державної науково-практичної конференції
молодих учених, аспірантів і докторантів**

м. Біла Церква, 19–20 травня 2016 р.

Частина 2

Біла Церква
2016

Затверджено
вченою радою університету

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., д-р екон. наук, академік НААН, ректор;
Сахнюк В.В., д-р вет. наук, проректор з наукової та інноваційної діяльності;
Бомко В.С., д-р с.-г. наук, декан біолого-технологічного факультету;
Хахула В.С., канд. с.-г. наук, декан агробіотехнологічного факультету;
Борщовецька В.Д., канд. пед. наук, декан факультету права та лінгвістики;
Фесенко В.Ф., канд. с.-г. наук, координатор НТТМ біолого-технологічного факультету;
Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, координатор НТТМ агробіотехнологічного факультету;
Мельник О.Г., канд. юрид. наук, координатор НТТМ факультету права та лінгвістики;
Резнік В.Г., ст. викладач, координатор НТТМ факультету права та лінгвістики;
Царенко Т.М., канд. вет. наук, начальник відділу науково-дослідної та інноваційної діяльності;
Сокольська М.О., зав. редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар.

Наукові пошуки молоді у третьому тисячолітті: матеріали державної науково-практичної конференції молодих учених, аспірантів і докторантів, м. Біла Церква, 19–20 травня 2016 р. – Біла Церква, 2016. – Ч. 2. – 81 с.

До збірника увійшли матеріали наукових досліджень молодих вчених, аспірантів та докторантів з питань виробництва і переробки продукції тваринництва, агробіотехнології, землевпорядкування та землеустрою, а також результати психолого-педагогічних та лінгвістичних досліджень та з актуальних проблем законодавства України.

мови, що зумовлено менталітетом нації-носія мови, міфологічними уявленнями та культурними традиціями. Образ, що лежить в основі метафоричного найменування є неповторним, оскільки характеризується набором специфічних саме йому асоціацій, що представляють для носія певної мови широкий діапазон для інтерпретації змісту тексту.

Актуальні дослідження мотивована її відповідністю пріоритетним тенденціям розвитку лінгвістики, зростаючим науковим інтересом до проблеми вивчення концептів. Мета статті полягає в установленні обраного вкладника концепту FRIENDSHIP/ДРУЖБА в пареміологічному фонду англійської мови. Об'єктом дослідження є концепт FRIENDSHIP/ДРУЖБА, вербально об'єктивований в пареміологічному фонді англійської мови. Предметом дослідження є структура концепту FRIENDSHIP/ДРУЖБА, зокрема його образна складова. Щоб показати специфіку функціонування метафори в структурі обраного складника концепту FRIENDSHIP/ДРУЖБА в пареміологічному фонді було відібрано 137 прикладів.

Під час дослідження було зафіксовано, що дружба в англійській картині світу описується за допомогою різних семантичних переносів. Антропоморфна метафора, яка свідчить не тільки про те, що людина сприймає світ через себе, а й наділяє її тими рисами, які має сама: *True friendship comes when silence between two people is comfortable*. Vegetативна метафора – дружба порівнюється з деревом, насінням, фруктом, квіткою, рослиною: *Our friendship is like a flower that seed is planted deep and real blooms with sunshine and shower and will never wither if gives great care*. Предметна метафора, яка представлена підгрупами гроші, ліки і артефакт: *Friendship is like money, easier made than kept; The greatest healing therapy is friendship and love; Friendship is a cozy shelter from life's rainy days*. Гастрономічна метафора – асоціація дружби з їжею представляється розвитком сприйняття дружби як продукту, який завоюється і дає енергію. Модель “дружба – продукт” підтверджує необхідність дружби в житті людини: *Our friendship is like a cup of tea...a special blend of you and me; Friends are the bacon bits in the salad bowl of life; Old friendships are like meats served up repeatedly, cold, comfortless, and distasteful. The stomach turns against them*; Просторова метафора – дружба порівнюється з подорожжю, що підкреслює такі смислові компоненти концепту "дружба", як континуальність: *Friendship is a long journey through the hills and valleys of life*. В англійській мовній картині світу дружба також представлена метафорою стихій: вода, вогонь, повітря і земля: *Friendship that flows from the heart cannot be frozen by adversity, as the water that flows from the spring cannot congeal in winter; Friendship is like the sea, you can see the beginning but you can't see the end*.

У результаті аналізу було виявлено, що у структурі концепту FRIENDSHIP/ДРУЖБА найбільш частотними являються вегетативна, гастрономічна, предметна та антропоморфна метафори. Найменш актуальна для дружби просторова метафора. Метафорична реалізація образного складника концепту свідчить про стійкий інтерес британської мовної свідомості до міжособистісних стосунків.

УДК 81`25`373.7=111=161.2

БЕРЕГОВЕНКО Н.С., здобувачка

Білоцерківський національний аграрний університет

ПІДХОДИ ДО ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

Передача на англійську мову фразеологічних одиниць – дуже важке завдання. «В силу свого семантичного багатства, образності, лаконічності та яскравості фразеологія грає в мові дуже важливу роль» [1; 19]. Вона надає промові виразність і оригінальність. Особливо широко використовуються фразеологізми в усному мовленні, в художній і політичній літературі.

Фразеологія (грец. phrasis - "вираження", logos - "навчання") - розділ мовознавства, що вивчає стійкі поєднання в мові. Фразеологією називається також сукупність стійких поєднань в мові в цілому, у мові того чи іншого письменника, в мові окремого художнього твору і т.д.

Як самостійна лінгвістична дисципліна фразеологія виникла порівняно недавно. Предмет і завдання, обсяг і методи вивчення її ще недостатньо чітко визначені. Менше за інші розроблені питання про основні особливості фразеологізмів у порівнянні з вільними словосполученнями, про класифікацію фразеологічних одиниць та співвідношення їх з частинами мови і т. д. мовознавців не склалося єдиної думки про те, що таке фразеологізм, немає єдності поглядів на склад цих одиниць у мові. Одні дослідники (Л.П. Сміт, В.П. Жуков, В.М. Телія, Н.М. Шанський тощо) включають до складу фразеології її стійкі поєднання, інші (Н.М. Амосова, А.М. Бабкін, А.І. Смирницький та ін) - тільки певні групи. Деякі лінгвісти (у тому числі й академік В.В. Виноградов) не включають в розряд фразеологізмів прислів'я, приказки та крилаті слова, вважаючи, що вони за своєю семантикою та синтаксичною структурою відрізняються від фразеологічних одиниць. В.В. Виноградов стверджував: «Прислів'я та приказки мають структуру пропозиції і не є семантичними еквівалентами слів». До завдань фразеології як лінгвістичної дисципліни входить всебічне вивчення фразеологічного фонду тої чи іншої мови. Важливими аспектами дослідження цієї науки є: стійкість фразеологічних одиниць, системність фразеології і семантична структура фразеологічних одиниць, їх походження та основні функції. Особливо складною галуззю фразеології є переклад фразеологічних одиниць, що вимагає чималого досвіду у сфері дослідження цієї дисципліни. При перекладі фразеологізму треба передати його сенс і відобразити його образність, знайшовши аналогічний вираз в англійській мові і не загубивши при цьому стилістичну функцію фразеологізму. При відсутності в англійській мові ідентичного образу перекладач змушений вдаватися до пошуку «приблизної відповідності» [4, с. 83].

Фразеологічні еквіваленти можуть бути повними і частковими. Повними фразеологічними еквівалентами є ті готові англійські еквіваленти, які збігаються з українськими за значенням, лексичним складом, образністю, стилістичним забарвленням і граматичною структурою, наприклад: працьовитий як бджола - *busy as a bee*.

Переклад на основі часткових фразеологічних еквівалентів означає, що в пропонованому англійською мовою еквіваленті можливі деякі розбіжності з українським. Іншими словами, для перекладача «при перекладі фразеологічної одиниці важливо, перш за все, передати суть і образ фразеологізму, а не його мовну структуру» [2, с. 28].

Часткові фразеологічні еквіваленти можна розбити на три групи.

До першої групи належать фразеологізми, що збігаються за значенням, стилістичним забарвленням і близькістю за образністю, але розходяться за лексичним складом: купити kota в мішку - *to buy pig in a poke*, перша ластівка - *the first portent (sign)*. Деякі з цих зворотів перекладаються за допомогою антонімічного перекладу, тобто негативне значення передається перекладачем з допомогою стверджувальної конструкції або, навпаки, позитивне значення передається за допомогою негативної конструкції: курчат по осені рахують - *don't count your chickens before they are hatched*.

До другої групи належать фразеологізми, що збігаються за значенням, образності, лексичним складом та стилістичним забарвленням, але відрізняються за такими формальними ознаками, як число і порядок слів.

До третьої групи відносяться фразеологізми, які співпадають за всіма ознаками, за винятком образності.

Іноді відмінною ознакою фразеологізмів виступає частота вживання в мові того чи іншого ідіоматичних виразів, при порушенні якої вживана фразеологія може надавати мові мовця незвичайний або навіть старомодний характер. Фразеологізм може іноді відрізнятися від змінного словосполучення лише артиклем, який є в даному випадку формальною диференціюючою ознакою [3, с. 15]. Гарне рецептивне знання фразеології необхідне для того, щоб розрізняти прагматичний аспект оказіонального фразеологізму, а також для того, щоб вміти відновити фразеологізми, що піддалися «авторській трансформації» [3, с. 74–78], і вдало передати при перекладі суть. До числа авторських перетворень, в результаті яких підкреслюється асоціативне значення фразеологізмів (майже не сприймається інакше), належать, зокрема, наступні стилістичні прийоми:

1. Введення в фразеологічний зворот нових компонентів, семантично співвіднесених з прямим значенням, тобто із значенням вихідного змінного словосполучення. Наприклад, фразеологізм *to put the cart before the horse* - робити все навпаки (дослівно - впрягати коня позаду воза), піддався перетворенням наступного роду: "Let's not put the cart too far ahead the horse" (ES Gardner).

2. Оновлення лексико-граматичного складу фразеологізму в результаті заміни окремих його компонентів іншими словами. Відбувається своєрідна деформація фразеологічного обороту, текст якого легко відновлюється.

3. Розщеплення фразеологізму і використання його компонента (компонентів) у складі змінного словосполучення. Окремий компонент (компоненти) у цьому випадку є носієм асоціативного значення всієї фразеологічної одиниці, на якому будується весь сенс висловлювання. Повна форма фразеологізму як би проходить другим планом, але без відновлення її розуміння неможливо.

4. Фразеологізм може бути перекладено не повністю, а зі збереженням лише частини компонентів: "He complained to Fleur that the book dealt with nothing but birds in the bush." (J. Galsworthy). Тут використана частина прислів'я: "A bird in the hand is worth two in the bush." (Краще синиця в руках, ніж журавель у небі). A bird in the bush в даному прикладі означає порожні обіцянки.

Для досягнення максимальної адекватності при перекладі фразеологізмів з англійської на українську мову перекладач повинен вміти скористатися різними «видами перекладу» [4, с. 80]:

1. Еквівалент, тобто наявний в українській мові адекватний фразеологічний зворот, що співпадає з англійським за змістом, і за образною основою.

2. Аналог, тобто такий український стійкий зворот, який за значенням адекватний англійському, але образно повністю або частково відрізняється від нього.

3. Описовий переклад - передача сенсу англійського звороту вільним словосполученням. Він застосовується тоді, коли в українській мові відсутні еквіваленти та аналоги.

4. Антонімічний переклад - передача негативного значення за допомогою стверджувальної конструкції або навпаки.

5. Калькування - застосовується в тих випадках, коли перекладач хоче виділити образну основу фразеологізму, або коли англійський зворот не може бути переведений за допомогою інших видів перекладу.

6. Комбінований переклад. У тих випадках, коли український аналог не повністю передає значення англійського фразеологізму або ж має інший специфічний колорит місця і часу, дається калькований переклад, а потім йде описовий переклад та український аналог для порівняння.

Припускаючи повне або часткове калькування в окремих випадках, перекладач виключає будь-яку можливість використання буквалізму, тобто невиправданих дослівних перекладів, що спотворюють сенс англійських фразеологізмів або не відповідають нормам сучасної української мови.

При розгляді особливостей перекладу фразеологічних одиниць за основу була взята точка зору О.В. Куніна, за якою виділяються наступні способи перекладу фразеологізмів: повний еквівалент; частковий еквівалент; частковий лексичний еквівалент; частковий граматичний еквівалент; обертональний переклад; описовий переклад; дослівний переклад (калька).

Саме фразеологія є носієм інформації невідомої нам культури. Переклад фразеологізмів – заняття дуже важке. Не кожному вдається творчо передати суть поняття, яке знаходиться в образі фразеологізму. Фразеологічні одиниці широко використовуються в літературі всіх стилів. І грамотний перекладач не повинен допускати неточностей у перекладі того чи іншого фразеологізму. Без знання фразеології неможливо оцінити яскравість і виразність мови, зрозуміти жарт, гру слів, а іноді сенс всього висловлювання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Жуков В.П. Семантика фразеологических оборотов / В.П. Жуков. – М., 1990. – С. 19.
2. Прокол'єв С.М. Механізми створення фразеологічної образності / С.М. Прокол'єв. – М., 1996. – С. 28.
3. Чиченова Л.А. Англійська фразеологія в мові та мовленні / Л.А. Чиченова. – М., 1986. – С. 15; 77–78.

4. Виноградов В.С. Введення в перекладоведення / В.С. Виноградов. – М., 2001. – С. 80–85.
5. Сміт Л.І. Фразеологія англійської мови / Л.І. Сміт. – М., 1959. – С. 56.
6. Англо-український фразеологічний словник / Уклад. К.Т. Баранцев. – 2-ге вид., випр. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2005. – С. 85–89.

УДК 81'255.4:63

ГЕТЬМАН Т.Є., здобувачка

Науковий керівник – **НІКОНОВА В.Г.**, професор

Білоцерківський національний аграрний університет

tanya.gettman@gmail.com

СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ АГРАРНОЇ ТЕМАТИКИ

Останніми роками в умовах науково-технічної революції у зв'язку з підвищенням ролі науково-технічного перекладу відбувається осмислення багатьох його проблем, в тому числі стилістики науково-технічних текстів. Актуальність дослідження наукового тексту аграрного профілю обумовлене новими задачами, що виникають в умовах сучасної науково-технічної революції перед прикладним і науковим мовознавством. В наукових текстах аграрного профілю досить поширена «інтернаціональна лексика, що включає слова, які мають як наслідок взаємовпливів або випадкових збігів, зовнішньо схожу форму і деякі однакові значення у різних мовах. Відбір лексики в стилі наукової прози підкоряється одному із основних завдань: адекватно донести до читача описуване явище в розмаїтті ознак, що характеризують це явище. Для науково-технічних матеріалів англійської мови, а саме текстів аграрної тематики, характерним є перевага простих речень, які, складають в середньому більше половини загального числа речень в тексті. В той же час число складних речень порівняно невелике. Необхідно відзначити, що при всій своїй стилістичній віддаленості від живої розмовної мови, багатой різноманітними виразними засобами, науково-технічний текст все ж таки включає багату кількість більш менш нейтральних за забарвленням фразеологічних поєднань технічного характеру.

Завдання науково-технічної літератури - ясно і точно довести певну інформацію до читачів. Це досягається логічно обґрунтованим викладом фактичного матеріалу, без вживання емоційно забарвлених слів, виразів і граматичних конструкцій. Особливостями науково-технічного стилю є його інформативність (змістовність), логічність (чітка послідовність, чіткий зв'язок між основною ідеєю і деталями), точність і об'єктивність, а також ясність і зрозумілість. Окремі тексти, що належать до даного стилю, можуть володіти вказаними рисами більшою чи меншою мірою. Проте є переконання, що науковий текст - це не тільки окремий стиль, з добре описаним набором властивостей (об'єктивність, точність ясність та ін.), але в першу чергу особливим чином організований виклад, головну роль в якому грає його автор - суб'єкт знання і пізнання.

Отже, науковий стиль текстів аграрного профілю призначений для повідомлення точних відомостей з конкретної галузі сільського господарства і для закріплення процесу пізнання.

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
В УМОВАХ ОСВІТНІХ РЕФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

Борщовецька В.Д. Засоби формування та контроль рівня сформованості лексичної компетентності майбутніх перекладачів	59
Шмирова О.В. Формування іншомовної професійної компетентності засобами інноваційних технологій	59
Погоріла С.Г. Інформаційно-комунікаційні технології у професійно-педагогічній підготовці магістрів з економіки і підприємництва у ВНЗ	60
Рудакова Т.М. Особливості інтеграції кейсів до курсу викладання української мови як іноземної в аграрних вишах.....	61
Волошкова Н.В. Формування соціокультурної компетенції у студентів юридичних спеціальностей під час викладання англійської мови.....	62
Будугай О.Д. Специфіка роботи викладача з філологічно обдарованими студентами ВНЗ	63
Марчук В.В. Ціннісні орієнтації – важливий компонент внутрішньої структури особистості	63
Резнік В.Г. Формування лексичної компетентності студентів у процесі навчання німецької мови як другої іноземної: психолінгвістичний аспект	64
Ігнатенко В.Д. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання майбутніх перекладачів.....	65
Зелінська В.А. Проблема навчання іноземної мови за професійним спрямуванням студентів різних рівнів підготовки	66
Тимощук Г.В. Шляхи спонукання до говоріння на початкових етапах навчання китайської мови	67
Баран Н.А. Формування риторичної особистості – основна мета викладання курсу риторики	68
Ярмола О.В., Велика К.І. Філософські та наукові аспекти програми досліджень в галузі комп’ютерної лінгвістики	69
Карпенко С.Д. Інтерпретація української міфології у народній казці.....	70
Стрілецька С.В. Когезія і когерентність як важливі ознаки системи мовних форм.....	72
Чернобров Ю.А. Історія термінів на позначення членів речення в українській мові	73
Зінінська А.П. Реквезитиви в англійській мові	74
Демченко Н.С. Метафора в образному складнику концепту friendship/ дружба в пареміологічному фонді англійської мови.....	74
Береговенко Н.С. Підходи до перекладу фразеологічних одиниць англійської мови на українську.....	75
Гетьман Т.Є. Стилістичний аспект перекладу текстів аграрної тематики.....	78